

ZENTA! HIRLAP

VELYI- ÉS VIDÉKI ÉRDEKŰ TÁRSADALMI ÉS KÖZMŰVELŐDÉSI HETILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
ÁRPÁD UTCZA 272. SZ.

Éziratok visszaadására nem vállalkozik a szerkesztőség.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

Egyes szám ára 10 kr.

Előfizetési árak:

egész évre 5 frt., félévre 2 frt 50.

Hirdetések és nyiltér díjazása megállapodás szerint.

Zentai főgimnázium.

— Millenniumi javaslat. —

Ha a zentai algimnáziumnak főgimnáziummá való fokozatos fölemelését, kiegészítését joggal megköveteli — amint mult alkalommal részletesen kifejtettük — a jobbmódú szülők jól fel-fogott érdeke: még inkább megkívánja ezen nagyfontosságú terv megvalósítását a szegényebb sorsú szülők szorult anyagi helyzete. Ha igaz ugyanis, amint számos keserű tapasztalatok által tagadhatlanul beigazolt tény az, miszerint a gazdagabb szülők gyermekeire is föltte káros hatással van azon körülmény, hogy a helybeli algimnázium elvégzése után vidékre kell távozniok tanulmányaik folytatása végett, mivel a tanintézet-változtatás következtében óriási nehézségekkel kell megküzdniök: annál inkább igaz az, hogy a jelenlegi állapot még károsabb következményekkel jár a szegény sorsú szülők fiaira nézve, kik szorult anyagi helyzetük következtében vidékre nem mehetnek iskoláik folytatására és így a középiskolát teljesen el nem végezhetik.

Ezen szerencsétlen állapotú szegény tanulókra valóban ráillenek az irás szavai: Ezen ember kezdett építeni és nem volt képes bevégezni. Valamint ugyanis azon ember, aki elkezdé építeni házát, de nincs elegendő költsége azt be is végeztetni, szánandó helyzetbe

jut, mert a be nem tetőzött épületbe becsurog az eső és az eddig fölemelt falakat is ledönti s így az építetöt szerencsétlenné teszi; épügy ama szegény tanulók, kik itt helyben elvégzik ugyan a 4 osztályú gimnáziumot, de anyagi helyzetük nem engedi az egész gimnáziumot vidéken befejezni, föltte siralmas állapotba jutnak és igen szerencsétlenné lesznek.

A helybeli szegényebb sorsú szülők gyermekei elvégzik a zentai algimnáziumot és nem képesek viselni ama tetemes költséget, melybe a vidéki iskoláztatás kerül. Tehát csak fél munkát végeznek, kiképeztetésük közepén megállanak, tanulmányaikat félben hagyják. Mi lesz az ilyen fölművelt gyermekekből? mi sors vár rájuk?

Szerencsések közülök azok, kik magán úton elvégzik az V és VI. osztályt és leteszik a jegyzői vizsgát, mert van képesítésük a jegyzői állásra és ha valamelyiket elnyerhetik, tisztességes kenyérkeresethez jutnak. Csakhogy ezeknek a száma igen csekély.

Bizonyos tekintetben még szerencséseknék mondhatók azok is, kik ezen csekély képzettséggel valamely irnoki állást elnyerhetnek, mert legalább van miből tengődniök. Azonban ebből nem kérnék.

De mi lesz azokból, kik még ilyen álláshoz, illetve foglalkozáshoz sem jut-

hatnak, midőn manapság még a legal-sőbb irnoki állásra is tucatszámra jelentkeznek a pályázók? Uri foglalkozást nem kapnak a konkurrensok töménytelen sokasága miatt, dolgozni pedig szegyenlenek, mert ők már részben iskolázott egyének.

Lesznek tehát belőlük — proletárok!

Tisztelet és méltó elismerés illeti meg azokat, kik szerencsétlen helyzetüket türelmesen elviselik, de a szomorú tapasztalat azt mutatja, miszerint az ilyen fölművelt egyének legveszedelmesebbek a társadalomra nézve, mert ezek sorából kerülnek ki legtöbbsnyire azon félelmes egyének, kik a szociálista, kommunista és más hangzatos neveket tűzve forradalmi zászlóikra feltűzelik a már különben is nyugtalankodó munkásosztályt és felforgatással fenyegetik az egész művelt társadalmat. Mig ugyanis a csak elemi oktatásban részesült ifjak mesterségre mennek, földművelökké vagy egyszerű napszámosokká lesznek és saját sorsukban megnyugodva semmi tisztességes munkát sem röstellenek végezni, csakhogy becsületes keresményük után megélhessenek: addig az ilyen fölművelt egyéneknek nem áll az oldalukhoz a fárasztó munka, munkanélkül és könnyedén akarnak megélni, ily módon többsnyire lassanként elzüllebenek, a városban akarnak halászni, s hogy

TÁRCZA.

S.... M. emlékkönyvébe.

Szép kis kertnek kellő közepében
Fesledezés róssa vint épen . .
Kis pillangó, tarka szálla rája . .
De egy darázs már kelyhében vája.

Elkergeti onnan a kis lepkét
S kicsirvja a róssának a lelkét.
Mint gyöngé ág, ha rája madár száll,
Úgy hajolt le s hervadt a virág szál:

Ifjú lányka! keblünk ama szép kert,
Melyben a „sziv-virág“ gyökeret vert.
Pillangó a férfi csábítása . . . .
Ovja szivét — ne legyen darázs.

Dolor.

„A szalagkötés“

(Elbeszélés.)

„Ejnye láncos lobogós, de pattogsz te sárkány, van-e jussod velem így beszélni, van-e jussod a fiam becsületét így meghurczolni, te sehonnai, nem tom' miféle bórbe bújtal, hogy így meg mersz támadni?!“

„Jól van kend, fújja csak a régi nótát,

de most az egyszer nem tánczolok ám rája: eddig lakat volt a számon, de manapságtól fogva, nem akarok néma hal lenni, ha minden előtt behunyom a szememet, vagy befogom a fületem, idővel felfordul az egész ház: kelmed hitestársának, feleségének hozott a házába s nem szolgálójának: kötelessége úgy megbecsülni, mint én becsülöm kelmedet, ha nem tetszeltem, mért vett el, mért alázza meg magát egy szegény birkás gazda leányáig. Mért nem vett el tunikás kisasszonyt, igen ám: ugy-e ha a nagy vagyon mellett is meg nem vetették volna a környékbeli lányok kiálhatatlan kevélysége és nagy szája miatt, így hát kénytelen volt egy sehonnait keresni. Ereken, távol a falujától, az öreg Hajdina Vendel házában. Én, mint afféle pusztai hajadon, örültem, hogy nemes ember uram lesz s követtem kelmedet Hegyesköre, de csakhamar beláttam, hogy jobb lett volna, ha mink sohasem láttuk volna egymást. De Isten kezébe tettem le az esküt, hogy holtig hű felesége leszek, s ezen eskümtől el nem állok, kelmed azonban hamar szelnek eresztette az oltár előtt tett fogadását, mert ugyancsak visszéjárul gyakorolta eddig mindig: én eddig csak olyan ötödik kerék voltam a házban, kendnek mindig utjában voltam, ha a gyereket tisztességre intettem, kend mindjárt rám förmedt: „Olyan nagy szálla ez a gyerek a te szemedben, hogy lépten nyomon dörmögsz rája?! s én nem szólhattam semmit, pedig

az éppen úgy az én fiam, mint a kelmedé, a kít aztán maga édes galambom oly rosszul nevelt, hogy bátran ki merem most már mondani: „Harmat András a fiát a Bakonyinak nevelte, és nem Pörge Zsuzska mátkájának!“

„Te ördög paripája! még ilyen Isten káromlásra is megmered nyitni szádát, hogy én betyárnak neveltem fiamat, hogy az én Miskám semmirevaló ember, hogy . . .

„Az bizony, szentem, vágott közbe Zsófi, és mindig is csak egy részeges, verekedő firma marad, a kítől — ép úgy, mint az apjától, megvetéssel fordul el az egész falu, a kire jó szót nem pazarolnak sehol, pedig ugyancsak elkelve a jó hírnév mostanában, mikor nyakra-főre azt emlegeti kelmed mindenfelé, hogy ha majd a Miska kiszolgál katonáéknál, elveszi a Pörge Zsuzsikát s egyesítik a két birtokot s öreg napjaikat milyen nyugalomban tölthetik el az ifjú házaspár mellett: igen ám, ha kelmed így, de Börge szomszéd meg úgy gondolkodik, hogy ilyen büszke familiával nem akar egy kenyéren lenni, s inkább adja lányát a munkás Bartos Gyurinak, kinek jó szívével, hírével — tudom kelmed is szívesen megcserezné.“

E szavakra Harmath uram büszke önértéssel a mellére ütött s fölegyenesevde így szólt feleségéhez:

„Én a falunak mindétiglenes első embere voltam, meg leszek is, de Bartos Gyuri az apjával együtt csak kódis zsellér marad:

ezt megtehessek, saját álláspontukból kiindulva zavarokat iparkodnak előidézni a társadalmi rendben.

Hogy mennyi bajnak előidézői ezen félművelt és egészen elzüllyött egyének, kik nemcsak szegényére válnak a társadalomnak, hanem azt végveszélylyel is fenyegetik. — nem akarjuk hosszasan fejtegetni, hisz az egész művelt világot rettegettsébe ejtő munkás-forradalmak és szocialista mozgalmak elég érthetően és rettenetes alakban megmagyarázzák: mi csak arra akarjuk felhívni illetékes köreink figyelmét, miszerint ezen bajt gyökerében kell meg- orvosolni és ezen orvoslási módhoz úgy juthatnak legkönnyebben, ha módot és alkalmat nyújtanak ezen ifjaknak arra nézve, hogy helyben elvégezhessek az egész középiskolát, amit csak úgy érhetnek el, ha a zentai algimnáziumot fokozatosan fölemelik fő gimnáziummá.

(Folytatjuk.)

Városi közgyűlés.

(1893. október 12.)

Ma tanulságos napja volt a képviseletnek s a nyilvánosság helyén: a karzaton elhelyezkedett publikumnak; ugyanis ki tudódott, hogy pártvezérek nélkül sem vesz el a város s akármelyik képviselő is van olyan bölcs, hogy betöltse valamelyik pártvezér helyét. Hevér Sándor és Surányi Péter subatula-jadonosok is rájöttek, hogy nem sok kell ahhoz, hogy pártvezérré avandzsirozzon valaki, hanem csak egy kis kötekedés, meg láрма, oszt' kész a pártvezérség, legfőlegbb „szerény” véleményének elszavalása után körülnéz s kilesi a hatást. Így is tettek mindketten s hogy maguk el ne vigyék az egész díesőséget, Bergel Ferenc is felesapott pártvezérnek s ép olyan taktikával, mint tanítómesterei kötéllal fogott egy népszerű dolgot: a városi főorvos által egészségügyi bizonyítványok kiállítására, címén szedett 30 krot iránt interpellálván a polgármestert, a kinek van-e erről tudomása s ha nincs, miért nincs, holott lehetne?

Tehát annyit tudunk, hogy már ez után pártvezérek nélkül is megszűnik; ha pedig még is kitalálnánk szorolni, hát ne legyék aggodalom egy csepp sem, mert a pártvezér (legutóbbi tapasztalásunk szerint) megterem minden — subagallérban!

*

a kívül még pipát sem cserélnék soha, nem hogy becsületet; majd meg látom mi nyom többet Pörge Márton mérlegében az én belső-külső fúntusom-e vagy Bártos Lőrincz apró-cseprő holmija, majd meg látom, hiába ökleldzik-e az a két keeske ott a tűzfalon falamiám czimerében!?

„Na, ha kelmed a keeskeiben bizik, bizony ökleldözhetnek ott itélet napig, azok nem szerzik meg Miskájának Zsuzsikát, mert Pörge uram az ilyenekre rá sem hederít, de meg ha az apa beleegyezik is a házasságba a lány nem, mert Miskát nem szívelheti!”

„Ej, az asszony szív csak olyan, mint a szél, egyszer ide fordul, máskor meg amoda, majd különben hegyeskői bucsukor elválnak, kit kedvel a lány jobban, kívül tánczol többet, Miskával-e vagy a Gyuri gyerekekkel!”

A jó ég tudja, meddig tartott volna a heves csetepaté, ha a szóban forgó Miska be nem toppan, s véget nem vet a lármának.

„Ugye meg már én vagyok az utban és szüleim?” — volt Miska beköszöntése, — sohse böllekedjenek bizony én miattam, ugy is hiába, hisz amit maga kend édes anyám ellenez, azt apám uram édest örömet megengedi, minek csapnak hát olyan patáliát, én járok a magam utján, kendtek is legyenek meg békességben!”

(Folytatjuk.)

Lázár Gyula.

Boromisza János polgármester megnyitván a közgyűlést bejelenti, hogy a napirend összeállításánál több fontos ügy érkezett be, melyek a közgyűlés hozzájárulásával s a napirend megváltoztatásával az elnöki jelentések után fognak letárgyaltatni. A közgyűlés a napirend megváltoztatásához hozzájárul.

Ezután felolvastatnak az elnöki jelentések, melyekből értesülünk, hogy a városban megszűnt, ellenben a Felsőhegyen felütötte fejét a kolera; vörheny és trachoma állandó kórfajti képviselnek; az állategészség kielégítő; a személy és vagyon biztonság kielégítő; a városi pénztárak rendben vannak s az ügynevezett „Panama” bizottság észrevételei fölött a városi II. számú névnyakra-főre készíti a választ s talán a jövő havi rendes közgyűlésig el is készül velük; az összes elnöki előterjesztések tudomásul vétetnek.

Szegő Antal ipartanuló részére 50 fnt segély megszavaztatik.

Az állandó gazdasági bizottság javaslata folytán megkeresetik a szabadkai kir. törvénytörvényes, mint úrbéri bíróság, hogy csak igazgassa ki a kiigazgatókat a maradék földkelekből, mert a város csak arra reflektál, ami a kiigazgatók után megmarad.

Ugyancsak a fenti örökmozgó bizottság jelenti, hogy a gőz- és kádfürdő vállalkozója Goldstein Dávid nem írta alá az építési szerződést; mert annak feltételeit túlszigorúaknak találta; minek folytán újabb pályázat lesz hirdetve; addig is azonban, a gőzfürdő jelenlegi állapotában, Schuhmacher és Temesvári majsztraun urak becses véleményéhez képest a tél folyamára újból át fog adatni a közhasználatnak. Bolond lesz a ki belemegy; testi épségéért pedig a rendőrség lesz felelős!

Dudás Endréné helyettesítési díj fejében 18 fnt 25 kr. utalványoztatik.

Komáromy Bélának kolera vizsgálatokért 30 fnt megszavaztatik.

Bács Bodrogi vármegye monografiájára 1/3° pótdó fejében 705 fnt 78 kr. besétál Zomborba. —

Itt Bergel Ferenc nem állja meg, hogy ne üssön egyet a főorvoson s meginterpellálja a polgármestert az egészségügyi bizonyítványok után szedett 30 kr. díjak iránt. A polgármester kijelenti, hogy nála panaszt senki sem emelt; tehát nem tud az egész dologról semmit, ammit azonban kijelenti, hogy a díjak megilletik a főorvost Dr. Révay János főorvos kifejti, hogy a kérdéses díjak megilletik őt ugyan, még is ritka esetben szedte azokat, előadja, hogy a vásárok alkalmával számtalan bizonyítványt adott ki díj nélkül holott nem tartozott vele. A közgyűlés egyhangulag és élénk helyesléssel vette tudomásul a választ s Bergel Ferenc szörnyen röstelkedett rajta, hogy így botba ugrott. Hát biz az furá dolog s csak Zentán eshetik meg, hogy minden ok nélkül meghurezolja a tisztviselőket; mintha azoknak nem is volna más rendeltetésük, mint a népszerűséget hajhászó képviselők szereplési viselkedésük számára alanyul szolgálni! Ez a jeles szokás nem rég honosult meg a képviselőtestületben, de állandónak ígérkezik; mert a tisztviselők túrelme kifogyhatatlan s még csak kísérletet sem tesznek a méltatlan meghurezolások megtorlására. Talán csak van arra mód, hogy a tisztviselői kar az ilyen insultusok ellen megvédessék? ha pedig nincs, akkor tessék egyszer már a tisztviselői karnak is összetartani, együttműködni s az ilyen hányavetiség ellen váltva frontot állani! El fog műlni a népszerűség hajhászásnak ez a módja hamarosan, a mint az első alkalommal a körmére ütnek a hivalkodónak!

A vármegye alispánjának rendelete az utazkóvezetek tárgyában: kiadatik az állandó gazdasági „bölcs” vélemény végett.

Ugyanaz a Zenta-esőkei út építéséhez való hozzájárulás iránt, — tudomásul vétetett.

A hullaházak építésére megszavaztatik 250 fnt. Végre!

A város belép a tanárok országos nyugdíj intézetébe.

A tornaterem újjáépítése tárgyában a tanács terv- és költségvetés előterjesztésére utasítatik. —

Az izraelita hitoktatói állás rendszerezésére és fizetésére 500 fnt és 150 fnt lakbér megszavaztatik.

A napirend egyéb tárgyai, u m. :
A házipénztárnok előterjesztése az útdó kivetéséről. Az iskolák fűtésének kiadásáról szóló jegyzőkönyv. A lópiacz áthelyezése tárgyában hozott határozat-hozatal. Számvevői jelentés a folyó évi költségvetés kimerült czimeiről és az év végéig terjedő szükségletre. A gazd. tnok. jelentése a két külső-járású kút rendezése tárgyában. A gazd. biz. javaslata a Nagybudzsák bérbeadása tárgyában. Ugyanaz a réti földek föltörése tárgyában. Ugyanaz a Nagybatka töltése tárgyában. Adakozás a dévai Hunyadi templom részére. Buday Dezső tanácsnok kérvénye a szekerek és jóságok összeírásáról 50 fnt kiutalványozása iránt. Szekfü György kérvénye az 1849. febr. 1-én elesett zentai lakosok sírja fölé emlékkő tárgyában. Kovács Péter tűzkárosult kérvénye segélyezése iránt. — Fabrik Péter kérvénye hason tárgyában. Forgács Antal kérvénye a hídbérlet tárgyában. A felsőhegyi kántornak fizetés javítás iránti kérvénye. Az önk. tűzoltóegylet kérvénye tűzoltó szerek beszerzése iránt. A gyümölcsfák eladásáról felvett jegyzőkönyvek előterjesztése. — Novák Györgyné, Nikolics Maricza, Simonyk János, Varga Mihály, Kanász Mária, Szél Ferencz, Mangurás Andrásné, László Mátyás, Ószabó Julis, Vörös Mária, Barna Rozália, Huszár Antal, Siller Antal, Almási Mari, Kabók Anna, Ambroz Anna, Zsiga Julianna, Ollai Ágó, Menda Menyhért, Szél Teréz, Ujvári András, és Kecskés Imréné korhási költségeinek leírása. Nagyréten feltört 7 hold szántóföld árverési könyv. bemutatása, részint tudomásul vétettek, részint a tanács javaslata szerint intéztettek el.

Ülés vége déli 12 órakor.

Az iparos tanonez-iskolák új szervezete.

(Folytatás.)

(Kiadatott a vallás- és közoktatásügyi miniszter 1893. évi aug. hó 31. napján 32.564. szám alatt kelt rendeletével. Érvényes 1893. szept. hó 1-től)

A szervezet IV. és V. pontja a tanulóokra vonatkozó rendtartási és fegyelmi szabályokat tárgyalja. E részben az új szervezet a régitől sok tekintetben előnyösen tér el.

Többi között a tanonez köteles mulasztása okát mesterétől hozott bizonyítvánnyal igazolni.

A mulasztást csak a következő okokkal lehet kimenteni.

- a) Ha a tanonez komoly betegségbe esik.
- b) Ha a tanonezczal egy lakáson lévő családtagok valamelyike ragályos betegségben van.
- c) Ha a gazda vagy tanonez családi körében haláleset fordul elő.
- d) Ha a tanonez bizonyos időre vidéken dolgozik, vagy országos vásárra megy, a mi az igazgatónál előre bejelentendő.

Mulasztásnak vétetik a tanonez-nak késő megjelenése is.

Évenként alkalmas időben a tanonezok kézimunkáiból kiállítás rendezendő. A munka kiállítás körüli összes teendőket jövőben nem az int. tanestület, hanem kizárólag az ipartestület végzi.

A tanonez, ha tanideje lejár, rendes bizonyítványt kap még azon esetben is, ha az ipariskolai tanfolyamot nem is fejezte be. (E szerint az eddig szokásban volt látogatási bizonyítványok kiadása beszüntetetik).

A tanonezok részére évharmadonként rendes iskolai értesítő állíttatnak ki, melyből a mesterek tájékozást szerezhetnek tanonezaik

évközi magaviseletéről, szorgalmáról, előmeneteléről.

Azok a tanulók, a kiknek tanviszonya a tanév közben ér véget, bizonyítványukat az utolsó időszaki osztályzat alapján kapják.

Tíz évi experimentálás, kínos vergődés után végre belátta az állam, hogy a különféle tanintézetek rendtartásában legezésvetőbb út az egyöntetűség felé való törekvés.

A fegyelmi szabályok között van egy homályos kitételek: „Az igazgató fel van hatalmazva szükség esetén a tanuló ellenében a házi fegyelmelés eszközeit használni.”

A házi fegyelmelés tág fogalma alatt, hogy minő büntetés nemeket ért az állam, azt nem tudjuk; de mindenesetre nagy visszacsérésre mutatna, ha az állam a szervezet ezen homályos pontjának megállapításakor a testi fenytés alkalmazására gondolt volna.

A tanhelyiségek- és taneszközökkel foglalkozó VI. fejezet a következő figyelemre méltó új pontot tartalmazza: „Az iskola fenntartására engedélyezett államsegélynek rendszerint egy ötöd része, de legalább egy tízed része évenként taneszközök megszerzésére fordítandó mindaddig, míg az előirt gyűjtemé-

nyek teljesek. Az így szerzett taneszközök az iskola leltárában, mint a vallás- és közoktatásügyi Ministerium tulajdonai, bejegyzendők és kezelendők.”

Minden iparos tanonc-iskola számára be kell szerezni a következő taneszköz-gyűjteményeket:

a) Falitáblák és minta lapok gyűjteménye az általános és szakrajzolóhoz.

b) Gipsz- és testminták gyűjteménye.

a) A szakrajzolás támogatására szolgáló minták (modellek) gyűjteménye.

d) Technológiai gyűjtemény.

e) Tanítói könyvtár.

A vallás és közoktatásügyi minister fog gondoskodni arról, hogy az iparos tanonc-iskolában használható falitáblák, mintalapak gipsz- és egyéb minták és a tanítói könyvtárba való művek mielőbb jegyzékbe foglaltassanak. A beszerzések csak a minister által kiadott jegyzékek alapján eszközölhetők.

A segélyezéseknek ugyancsak bő zsilipjét kell megnyitni a magas államnak, ha azt akarjuk, hogy e században a hazai iparos tanonc-iskolák csak részben is fel legyenek szerelve. (Folyt. köv.)

okból magamra nézve elengedhetetlen s becsületbeli kötelességemnek tartom a teljes nyilvánosság előtt kijelenteni, miszerint:

Mindazon megtörtéteket, melyeket a helybeli tisztelendő rk. lelkészi kar egyes személyei ellen, a fentérintett tévedés hatása alatt a multban akár szóval, akár írásban vagy tettel cselekedtem vala, — mindazoknak megtörténtét igen sajnálom; és amennyiben ezen viselkedésem által egyik, vagy másik t. egyházi személyt megsértettem volna, az illetőtől, esetleg az illetőktől ezennel s **szívemből** bocsánatot kérek.

Zenta, 1893. okt. 12.

Harsányi János,
közs. el. és polg. isk. tanító.

Különfélék.

Lapunk egyes számai Kabos Armin, Börner Frigyes és Pánity György urak üzleteiben kaphatók.

Lapunk jelen száma technikai akadályok miatt jelenik meg 4 oldalon, legközelebb azonban e hiányt pótolni fogjuk, egyuttal kérjük t. olvasó-közönségünk szíves elnézését!

Nyilvános köszönet. A legutóbbi tüzészet alkalmával ingóságaim nagy részben a tűz martalékává lettek. A városi képviselő testület érdemes tagjai szerencsétlenségemben kegyesek voltak részemre 50 frtot adományozni, s ezzel szükségleteim beszerzését némileg lehetővé tenni. Fogadják úgy a tek. városi tanács, mint a képviselő testület tisztelt tagjai nemes jóindulatukért hálás köszönetemet. Zentán, 1893. október 14. Kovács Péter k. b. végrehajtó.

Wuics Lyubomir helybeli lakost városunk polgármestere a városi tanács jegyzői hivatalaihoz gyakornokká nevezte ki. A vármegyei alispán úr a kinevezést tudomásul vévén, megengedte, hogy a jegyzői-gyakornok úr a „segédjegyzői” czímet használhassa.

A megugrott szövetkezeti vezér igazgató még mindig nem ugrott vissza, — mint illetékes helyről bennünket értesítenek — sőt nem is igen van remény hamaros visszatéréséhez; — épen azért a napokban hivatalos tudakozódás lesz a rendőrség által holléte felől s jelentés tétetik a törvényszéknél, mivel 1200 frt hiány fedeztetett fel a szövetkezeti pénztárban már eddig és hogy mennyi leend ezután — majd elvállik!

Ó-kanizsai választások. Lapunk mult számában említett közs. kézbesítői állásra id. Mihályi Sándor közs. esküdt lett megválasztva, kinek állására Kucséra János helyettesített, míg a szabadságon levő Lábdy István végrehajtó állására ideiglenesen Dulósy Ede, ennek helyére pedig Simon József alkalmaztatott. —

Vadászok figyelmébe. A mákosi szőlő tulajdonosok beszélnek, hogy a Mákosban igen sok rókát látnak. Jó lenne vadászainknak raziát tartani közöttük, nehogy baromfi tulajdonosaink keserüljék meg téli lakmározásaikat.

Vörheny. A kisdetek réme nem akar ellábolni a zentai területről és még mindig könyörtelenül szedi ártatlan áldozatait és remegésbe ejti a gyermekes szülőket. Különösen a Rákóczy utcába fészkelte be magát és csaknem naponként átszeli gyilkos kaszájával egy pár

Zenta város költségvetése 1894. évre.

A czim megnevezése	1894. évre javasol					
	a szám-vevő		a gazd. bizottság		a városi tanács	
	kor.	fil.	kor.	fil.	kor.	fil.
Összes szükséglet:						
1 Előjáróság és más alkalmazottak ellátása	149127	93	149857	93	149657	93
2 Vallásügyi kiadások	19359	80	19359	80	19359	80
3 Tanügyi kiadások	118729	73	117329	73	117629	73
4 Gazdasági kiadások	108085	38	91389	38	107389	38
5 Katonaügyi és rendőri kiadások	7214	—	7214	—	7214	—
6 Kórházi betegápolási és szegényügyi kiadások	17620	—	13380	—	17720	—
7 Közigazgatási és vegyes kiadások	63779	42	62699	42	63599	42
9 Kölesön visszatérítések	77177	66	85173	24	77177	66
9 Rendkívüli kiadások	42105	66	22905	66	26417	66
Összes kiadások:	603199	58	569309	16	586165	58
Összes fedezet:						
Pénzmaradvány 1893. évről	43519	88	43519	88	43519	88
1 Kukoricza földek hasznobére	39498	90	42790	48	49373	62
2 Buza- és tavaszi földek hasznobére	80182	62	85082	71	85082	71
3 Herés földek	7053	98	7053	98	7053	98
4 Szántóföld legeltetése	9799	—	6233	02	884	06
5 Szérűskert, veteményes, legelő és kaszáló	20297	61	20527	64	20527	64
6 Nagyrét jövedelme	163736	76	172215	92	195917	92
7 Községi árterek	26920	72	27320	72	27320	72
8 Erdők és kertészeti jövedelme	7300	—	7300	—	11700	—
9 Épületek hasznobére	23336	67	23226	67	23226	67
10 Javadalmak és jogok	8025	50	8025	50	8025	50
11 Városi tőkék és kamatai	32993	50	32993	50	32993	50
12 Vegyes bevételek	15600	—	15600	—	15600	—
13 Rendkívüli bevételek	12000	—	12000	—	65489	62
Összes bevételek:	490195	17	503890	02	586715	82
Hiány:	113004	41	65419	14	—	—
A hiány fedezésére az 1886. évi XXII. t. cz. 130. §-ának második bekezdése alapján a f. évre kivetett egyenes államadónak 405975 kor. 62 fillért kitevő összege után 27.84%-os, illetőleg kiegészítve 28%-os községi adónak kivetése javasoltatik, így a maradvány						
					550	4

A közs. népokt. tanintézetek igazgatóságától.

199. szám.
1893.

Értesítés.

A polgári leányiskolában, az ipariskolában, a tanyai iskolában és a városi elemi iskolák III.—V. osztályaiban a rendes oktatás okt. hó 16-án, azaz hétfőn reggel 8 órakor meg fog kezdeni.

Az ovodák valamint a városi elemi iskolák I. és II. osztályai azonban felsőbb hatóságú intézkedés folytán továbbra is zárva maradnak.

Felhívotnak érdekeltek szülek, hogy tanítóes gyermekeiket az iskolába kaladéktalanul annyival is inkább beírassak, mert ellenesetben a népoktatási törvény értelmében pénzbírsággal fognak sújtani.

Zentán, 1893. okt. hó 9-én.

Czehe Győző s. k.
a közs. népoktatási tanintézetek igazgatója.

Nyilatkozat.

Egy megtörtént, sajnálatraméltó esetet kell — férfias őszinteséggel és nyíltsággal — ez uton is tisztáznom.

Köztudomásu ugyanis, hogy köztem és a helybeli tiszt. rk. lelkészi kar egy része között, bizonyos félreértés és tévedés folytán kínos és éles ellentétek merültek fel a multban.

Ezen ellentétek pedig ama félreértések- és tévedésekből keletkeztek, hogy a helyben megjelenő „Ellenőr” cz. élelapon reám vonatkozó méltatlan s mély sértéseket, gúnyolódásokat arról a helyről származottnak gondoltam, melynek azokhoz semmi köze sem volt. S mint-hogy ezen tény a csalhatatlan bizonyítékok megerősítették, mivel régi tévedésem valótlanágnak bizonyult, — ez

kis gyermeknek élte fonalát. Nem esatlakozunk, hogy ezen veszedelmes járvány tovaterjedésének azért nem lehet elejét venni, mert a szülők nagyrésze még a XIX század második felében sem hiszi el, hogy a vörheny ragályos és vagy sehogysen, vagy csak hiányosan hajtják végre az előirt és rájuk parancsolt orvosrendőri intézkedéseket. Rajtuk is beteljesül aztán a magyar közmondás, hogy maga kárán tanul a magyar!

Rektifikáció. Lapunk mult számában említettük, miszerint Münz mészáros ellen följelentés tétetett a rendőrségnél, hogy a kotró munkásainak romlott húst szolgáltatott s felhívtuk rend-

őrségünk figyelmét, hogy az ilyen manipulációknak már a kolera-járvány tekintetéből is iparkodjék elejét venni. Mint a rendőri hivataltól értesítenek beannunkel, a rendőri nyomozás megejtetett, melyszerint az tűnt ki, miszerint hamis följelentés tétetett nevezett mészáros ellen, mert üzletében a legnagyobb tisztaság uralkodik és húsrúja friss.

Új iparosok. Goldstein Ferenc zentai kereskedő teherárúk szállítására kért és kapott engedélyt a városi tanácstól, mint első fokú iparhatóságtól. — Frank Izidor és társai szegedi borkereskedők Pap József zentai czipész üzletvezető alkalmazásával itthelyt bór-

kereskedést és czipész-kellék üzletet szándékoznak nyitni. Az erre szükséges jogositvány elnyeréséért már folyamodtak is. — Kohn M. Dávid borkereskedés, Mannheim Gusztáv szatós üzlet önálló gyakorlására kaptak iparjogositványt.

Katonáink vallásgyakorlata. A városunkban időző huszárszázad mártól fogva minden vasárnap d. e. 1/2 9 órakor szent misét hallgat, d. u. 1/2 4 órakor pedig vallásoktatásban részesül a főtemplomban. A huszárság katekizálását buzgó apát-plébánosunk, mint egykori tábori pap, személyesen fogja végezni. Derék századparancsnokunk ezen üdvös intézkedése nem szorul dicséretre!

A jövő évi fősorozás összehírési munkálatai a városi tanács katonai-ügyosztályánál immár megkezdettek. A hadkötelesek összehírására vonatkozó idézések még e hó folyamán ki fognak bocsátatni.

Főtéri artézi kutunk furásánál már eddigelé 201 méternyre mentek, annélkül, hogy bő vízre akadtak volna. A nemrégiben talált víz oly kevés volt, hogy a szükségletnek nem felelt meg. A furó jelenteg agyag-rétegekben halad.

Polgári házasság. A mult héten egy cigány legény és leány kötöttek frizyet egy harmadik személy előtt polgáriasan. A házassági szerződést is megcsinálták, kötelezven magukat 5 évi hűségre. No erre sem mondhatjuk el Petőffel hogy „nem pap adta őket össze, hanem az Isten és a szerelem.”

A SZERKESZTŐBIZOTTSÁG NEVÉBEN

a szerkesztésért felelős:

LIPPAY IMRE.

LAPTULAJDONOS:

a szerkesztő-bizottság.

Eszenciákat

rum cognac. mindennemű szeszes italok asztali likőrök és különlegességek azonnali elhibázhatatlan elkészítésére a legkifünőbb minőségben szállítok.

Azonfelül ajánlok 8 fokú, vegyileg tiszta eczeteszenziát kellemes ízű bor-eczet és közönséges eczetek gyártásához. Leírások és használati utasítások ingyen mellékeltemek.

— kiváló eredményért kezeskedek —

Arlapot bérmentve küldök.

Pollák Károly Fülöp

Eszenciák-különlegességek gyára

PRÁGA.

Megbízható ügynökök kerestetnek.

Verseny ajánlati hirdetmény.

Vagyonbukott Weber Károly zentai bej. kereskedő esődügyében közhírré teszem, hogy a esődhitelezőknek f. évi október hó 8-ik napján hozott határozata folytán a esőd-tömeghez tartozó:

a) bútorraktár és ezzel kapcsolatosan az asztalos- és kárpitos munkához szükséges anyagok, szerszámok és felszerelések 5202 frt 13 kr. becsértékben;

b) temetkezési vállalat, nevezetesen két halottas kocsis felszerelések és egyéb tárgyak 2281 frt 24 kr. becsértékben;

c) varrógépraktár és villamos csengő berendezésre szolgáló tárgyak 499 frt 30 kr. becsértékben; végül

d) közadós lakosztályában leltározott ingóságok 455 frt 30 kr becsértékben;

ajánlati verseny

utján fognak értékesítettetni, miért is felhívom mindazokat, kik a esőd-tömeget egészben, vagy a fenn meghatározott részletekben megvenni óhajtják, hogy írásbeli zártajánlataikat f. évi október hó 21. napjának d. u. 5 órájáig Dr. Blau Lajos ügyvéd úrhoz, mint esőd-választmányi elnökhöz (Szabadkán) nyujtsák be.

Bánatpénzül a becsérték 10%-a készpénzben esatolandó az ajánlatokhoz. Elkésve érkezett, vagy bánatpénz nélkül beadott ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

A esőd-választmány a beérkezett ajánlatok elfogadása, vagy el nem fogadása felett f. é. október hó 22. napján tartandó ülésében fog határozni.

Az ajánlat elfogadása esetén a vételár a bánatpénz elvesztésének terhe alatt 3 nap alatt készpénzben lefizetendő és a megvett tárgyak f. évi október hó 25. napjáig átveendő.

A esődleltár és esőd-tömeghez tartozó tárgyak Szabadkán, illetve Zentán bármikor megtekinthetők.

Kelt Szabadkán, 1893. évi október hó 9. napján.

Dr. Geréb Mihály,

ügyvéd, mint vb. Weber Károly esőd-tömeggondnoka.

POPP világhírű illatszer különlegességei

DAMARA, melynek illata kiválólag kellemes bouque-t képez.
ESSENCE OF COELOGINA, egy orchideából nyerve, kellemes illattal.
LILAS DE PERSES, fehér orgonavirág.
ESSENCE DE LILAS D'ESPAGNE.
BOUQUET FAVORITA.
LOBELIA.
MIRABILIS.
CAPRICE DE VIENNE.
TILIA.
CYCLAMEN.

POPP cs. és kir. udvari illatszer-tárából Bécsben.

DAMARA szappana.
AMARA arczpora.
AMARA mosdóvize.

E különlegességek finomság illat, minőség tekintetében messze fölülmulnak minden más hasonló gyártmányt.

Fantasia és fényűzési dobozok, kristályüvegcsék, gyönyörűen kiállitva, ajándéknak illők, igen nagy választékban.

ILLATSZEREK: minden szagu, erős és tartós, 50 krtól 6 frtig üvegesként.

KÜLÖNLEGESSÉGEK: Hóvirág kjonat flaçon 1 frt 25 kr., Lilas de Perse (orgona) 1 frt 50 kr.

EAU DE COLOGNE RUSSE 1 frt 50 kr. — gyönyörű virág kölni viz.

TOILETTE VIZEK, VINAIGRE minden fajban (Eau de toilette Damara 1 frt 30 kr.).

KAPHATÓ: Zentán, Heiszler F., Mucsy M., Szabó S. és Krausz F.-nál. — Adán: özv. Pavlovitsné gyógyszer-tárában. — Moholon: Sztraka E.-nél. — Topolyán: Spányi L.-nél — Petrovosszellon: Balog G.-nél — Ó-becsén Devai A.-nél — Csókán: Geor-gevits R.-nél. — Szabadkán: Decsy D., Gálfy G. és Milassin F. gyógyszerészeknél, valamint a vidéken az összes gyógyszer-tárában, — gyógyfűkereskedés-, és finomabb üzletekben.

POUDRE, ZSIRPOROK, KENDŐZŐK különlegességek zsirpouder 40 kr., gyönyörű virág-por 1 frt, orgonavirág-por 1 frt, Veloutine-por 1 frt.

POUDRE POPP 2 frt, POUDRE DAMARA 2 frt 50 kr

POMADÉK, hajolajok, viaszpomadé, hajfestőszerek, FÜSTÖLŐK, sachetek, fejmosók, arcvizek, bőrápolószerek stb. stb.

Árjegyzék ingyen.

Póstai küldés utánvétellel.